

TER BESLISSING

Aan
de minister

Igez.

nota

voorhang Wijzigingsbesluit financiële markten 2021

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

Datum

10 november 2021

Notanummer

2021-0000227421

Bijlagen

1. Brief aan TK
2. Brief aan EK
3. Openbaar te maken nota's
4. Wijzigingsbesluit B21

Aanleiding

Na akkoord van de MR op 5 november jl. kan het Wijzigingsbesluit financiële markten (B21) worden voorgehangen bij het parlement.

Beslispunten

- Wij verzoeken u de aanbiedingsbrieven aan de Tweede en Eerste Kamer te ondertekenen (bijlage 1 en bijlage 2).
- Wij adviseren u akkoord te gaan met de openbaarmaking van bijgevoegde eerdere beslisnota's (bijlage 3) en onderhavige nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Stemt u hiermee in? De omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Toelichting

- De MR heeft ingestemd met het voorstel om het ontwerpbesluit voor te hangen. Na voorhang (van vier weken) en het verwerken van eventuele opmerkingen zal het besluit worden voorgelegd aan de Raad van State.
- De wet schrijft voor twee onderdelen uit het besluit voorhang voor (verlaging van de frequentie van de accountantscontrole van het kostprijsmodel en de eisen aan onafhankelijk advies bij complexe producten).

Openbaarmaking

- De 11 openbaar te maken notities zien op de procedurele stappen die doorlopen zijn in het wetgevingsproces en de besluitvorming van een aantal specifieke onderdelen in B21 (geautomatiseerd advies, actieve provisietransparantie en eurobetaalrekeningen).
- Alle notities bevatten m.u.v. persoonsgegevens geen informatie die niet openbaar gemaakt kan worden.
- De notitie waarnaar wordt verwezen in bijlage van de notitie over de vervolgbrief stand van zaken bancaire dienstverlening BES-eilanden (nr. 2019-00002136460) wordt niet openbaar gemaakt, omdat deze niet ziet op de vrijstelling voor eurobetaalrekeningen.
- De notitie met nr. 2020-0000204059 bespreekt de gekozen richting bij de vormgeving van actieve provisietransparantie. Het openbaar maken van deze nota kan tot vragen leiden over de afweging bij de alternatieven. In de notitie wordt een afweging gemaakt tussen variant 1 (de variant met gemiddelde bedragen, waarover we enkele twijfels hadden) en variant 2, (de variant met exacte bedragen, waar meer draagvlak voor was bij AFM en

Consumentenbond). U koos in lijn met ons advies voor variant 2. In de Kamer kwamen vervolgens vragen over variant 2 en de positie van de tussenpersonen en consumenten daarin. U benadrukte in het debat dat u hechtte aan het oordeel van AFM en Consumentenbond over de geuite zorgen en beloofde met deze partijen in gesprek te gaan. In de gesprekken die we vervolgens met AFM en Consumentenbond voerden, bleek dat zij deze zorgen (en onze eigen eerdere twijfels bij variant 2) niet herkenden. Daarom hielden we daarna vast aan variant 2.

- De notitie met nr. 2021-00000023866 is niet door u ondertekend, maar is wel door u gezien en heeft uw akkoord gekregen.

Kern eerdere beslisnota's

Nr. nota	Aanleiding	Inhoud
2016-0000094476	Internetconsultatie Wijzigingsbesluit financiële markten 2017 (B17)	De nota gaat in op de consultatieversie van B17 en de daarin opgenomen belangrijkste onderwerpen, waaronder geautomatiseerd advies
2017-0000026844	Aanbieden Wijzigingsbesluit financiële markten 2017 (B17) aan de Raad van State	De nota gaat in op het voorleggen van B17 aan de Raad van State. In de nota wordt genoemd dat naar aanleiding van de consultatiereacties het onderdeel dat ziet op geautomatiseerd advies uit B17 is gehaald en dat later wordt bezien of regelgeving op dit onderwerp nodig is
2018-0000218820	Kamerbrief markt voor financieel advies	In de nota wordt ingegaan op nader te zetten stappen op het terrein van de markt voor financieel advies, waaronder geautomatiseerd advies en het invoeren van actieve provisietransparantie bij schadeverzekeringen
2018-0000002470	Evaluatie provisieverbod	De nota gaat in op een Kamerbrief over de evaluatie van het provisieverbod
2019-0000213646	Vervolgbrief stand van zaken bancaire dienstverlening BES- eilanden	In de nota wordt ingegaan op de Kamerbrief waarmee de Kamer wordt geïnformeerd over de voortgang van de maatregelen ter bevordering van bancaire diensten in Caribisch Nederland
2020-0000120990	Internetconsultatie Wijzigingsbesluit financiële markten 2021 (B21)	De nota gaat in op de consultatieversie van B21. In de nota worden de belangrijkste onderwerpen in B21 toegelicht
2020-0000199187	Actieve provisie- transparantie na consultatie B21	De nota gaat in op de mogelijke opties t.a.v. actieve provisietransparantie na de ontvangen reacties tijdens de internetconsultatie van B21
2020-0000204059	Actieve provisietransparantie	De nota gaat in op het verdere proces t.a.v. actieve provisietransparantie
2021-00000023866	Kamerbrief toezeggingen AO Financiële Markten	De nota gaat in op een Kamerbrief ter opvolging aan toezeggingen op het onderwerp actieve provisietransparantie bij schadeverzekeringen
2021-0000059159	Herziene Kamerbrief toezegging AO Financiële Markten	De nota gaat in op de Kamerbrief inzake actieve provisietransparantie. Toegelicht wordt dat het onderdeel dat ziet op actieve

		provisietransparantie in B21 zal worden voorgehangen bij beide Kamers
2021-0000214744	Aanbieden Wijzigingsbesluit financiële markten 2021 (B21) aan ministerraad	De nota gaat in op de versie van B21 die aan de ministerraad is voorgelegd ter goedkeuring van de voorhangprocedure

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan
de Minister

notitie

Verzoek tot instemming met openbare internetconsultatie besluit financiële markten 2017

Aanleiding

De openbare consultatie van het Wijzigingsbesluit financiële markten 2017.

Verzoek

Graag vernemen wij van u of u kunt instemmen met:

- (i) de openbare consultatie van het Wijzigingsbesluit financiële markten 2017 deze zomer;
- (ii) bijgesloten persbericht.

Toelichting

- Het wijzigingsbesluit financiële markten 2017 is een verzamelbesluit waarin de wijziging van diverse besluiten (o.a. BGfo, Bpr, Besluit ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES en het Besluit melding zeggenschap en kapitaalbelang in uitgevende instellingen Wft) is opgenomen. Het betreft wijzigingen op het terrein van de financiële markten. Beoogd is het besluit op 1 juli 2017 in werking te laten treden.
- Het ontwerpbesluit wordt op de website www.internetconsultatie.nl geplaatst zodat een ieder gedurende een periode van zes weken daar een schriftelijke reactie op kan geven. Vanwege de vakantieperiode wordt een consultatieduur aangehouden van zes i.p.v. vier weken.
- De belangrijkste onderwerpen die in het Wijzigingsbesluit financiële markten 2017 aan de orde komen, zijn de volgende.
  - Ter voorkoming van ongewenste sturing en mogelijk hogere kosten voor de beleggingsdienstverlening is expliciet opgenomen dat onder provisies die rechtstreeks worden verschaft niet valt het verschaffen van provisies vanaf een beleggingsrekening;
  - Uitbreiding diplomaplicht voor adviseren over een algemeen pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds;
  - Regulering van adviezen die zonder tussenkomst van een natuurlijk persoon worden gegeven (automatisch advies).

Directie Financiële Markten

persoonsgegevens

Datum
5 juli 2016

Notitienummer
2016-0000094476

persoonsgegevens

Bijlagen

1. Concept Wijzigingsbesluit financiële markten 2017
2. Concept persbericht

SG cc

TER BEHANDELING

Aan
de minister

notitie

B7 - aanbieden RvS

Directie Financiële Markten

persoonsgegevens

Datum
13 februari 2017

Notitienummer
2017-0000026844

persoonsgegevens

Aanleiding

- Het voorstel voor het Wijzigingsbesluit financiële markten 2017 is geconsulteerd. Naar aanleiding van de ontvangen reacties zijn wijzigingen aangebracht. Het wijzigingsbesluit is in de CEZIM zonder discussie aanvaard en is derhalve gereed voor agendering in de MR.
- Er is een verslag opgesteld van de internetconsultatie. Dit verslag zal op internetconsultatie.nl worden gepubliceerd, nadat het door de MR is goedgekeurd.

Gevraagde beslissing

- Indien u zich kunt vinden in het bijgevoegde concept wijzigingsbesluit en het consultatieverslag, wordt u gevraagd in te stemmen met (1) verzending ervan aan de MR voor agendering op 24 februari 2017 en (2) het bijgevoegde MR-formulier te tekenen.

Kern

Wijzigingsbesluit financiële markten 2017

- Het Wijzigingsbesluit financiële markten 2017 bevat een aantal wijzigingen van algemene maatregelen van bestuur die betrekking hebben op de financiële sector. De twee belangrijkste wijzigingen zijn:
  - een uitbreiding van de reikwijdte van de diplomaplicht voor medewerkers van financiële dienstverleners die adviseren over pensioenen. Hierdoor dienen medewerkers die adviseren over een algemeen pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds over een Wft-diploma te beschikken.
  - een aanpassing van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector, met als doel de toezichthouder de mogelijkheid te geven een hogere boete op te leggen bij overtreding van artikel 10b van de Sanctiewet 1977. Dit artikel regelt onder andere een meldplicht wanneer een relatie onder de sanctieregelgeving valt. Tot nu toe was aan niet-naleving van artikel 10b de eerste boetecategorie gekoppeld. De tweede boetecategorie leent zich hier evenwel beter voor, nu deze is bedoeld voor ernstiger overtredingen, onder meer voor 'het niet voldoen aan een meldplicht inzake incidenten'.¹ Deze categorie staat beter in verhouding tot de ernst van overtreding van

¹ Zie in dit verband ook de nota van toelichting bij het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector (Stb. 2009, 329).

- Bijlage**
1. Aanbiedingsformulier MR
  2. Wijzigingsbesluit Financiële markten 2017
  3. Consultatieverslag

artikel 10b van de Sanctiewet. Daarnaast is de hoogte van een boete van de eerste categorie niet afschrikwekkend voor de groep instellingen waartoe dit besluit zich richt.

- Het wijzigingsbesluit is zonder discussie aanvaard in CEZIM, derhalve verwachten wij geen discussie in de MR.

Consultatieverslag

- Het consultatieverslag is bijgevoegd en zal na akkoord in de MR op www.internetconsultatie worden geplaatst.
- De consultatiereacties zijn verwerkt in het huidige voorstel. Twee onderwerpen zijn naar aanleiding van de consultatiereacties geschrapt uit het voorstel.
  - In het ter consultatie voorgelegde wijzigingsbesluit werd voorgesteld om voor geautomatiseerd advies wettelijke eisen voor te schrijven. Naar aanleiding van de consultatiereacties en de reeds bestaande regels worden op dit moment nog geen nadere eisen gesteld aan geautomatiseerd advies. Uiteraard blijven ontwikkelingen van belang en kan op een later moment worden bezien of (wijziging van) regelgeving alsnog nodig is. Dit is in lijn met het standpunt dat de Europese toezichthouders onlangs hebben ingenomen. Op 16 december jl. hebben de Europese toezichthouders hun definitieve rapport ten aanzien van automatisering in financieel advies gepubliceerd.² Hierin stellen zij dat zij deze ontwikkeling zullen blijven volgen maar dat er, gelet op de huidige Europese regelgeving, op dit moment geen nieuwe regelgevende trajecten hoeven te worden gestart.
  - Het voorstel strekte er daarnaast toe om het verschaffen van provisies aan financiële dienstverleners door klanten via een door de beleggingsonderneming beheerde beleggingsrekening van de klant te verbieden. Tijdens de consultatie is gewezen op mogelijke risico's voor het level playing field. Daarnaast is gevraagd om een nadere onderbouwing van het sturingsrisico en de proportionaliteit van de maatregel, aangezien het een directe betaling betreft. De reacties hebben aanleiding gegeven om de wijziging nader te bezien.

---

² <https://esas-joint-committee.europa.eu/Pages/News/European-Supervisory-Authorities-publish-conclusions-on-automation-in-financial-advice.aspx>

TER BESLISSING

Aan
de minister

M gez. 15/1

persoonsgegevens

Datum
8 januari 2018

Notienummer
2018-000002470

notitie

kamerbrief evaluatie provisieverbod

persoonsgegevens

Bijlagen
3

Aanleiding

De evaluatie van het provisieverbod is afgerond (aan de Tweede Kamer is toegezegd afronding eind 2017). In bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de uitkomsten en het vervolg hierop.

Gevraagde beslissingen

- Als u instemt met de brief, wordt u verzocht deze te ondertekenen.
- Graag uw akkoord met het bijgevoegde persbericht.

Kernpunten

- De hoofdbevindingen van de evaluatie zijn drieledig:
  1. Het provisieverbod draagt bij aan goede advisering doordat verkeerde prikkels voor het grootste deel zijn verdwenen, de doelen worden daarmee bereikt.
  2. Het dienstverleningsdocument dat beoogd is om klanten beter te laten vergelijken tussen financiële dienstverleners lijkt voor dat doel niet effectief te zijn.
  3. De toegankelijkheid van advies is niet belemmerd door het provisieverbod. Wel moeten we dit blijven monitoren, omdat het provisieverbod nog niet lang werkt en er wel beperkte effecten zichtbaar zijn bij financieel laaggeletterden.
- De evaluatie is in nauw contact met alle betrokken partijen (organisaties van banken, verzekeraars en adviseurs en behartigers van consumentenbelangen) voorbereid. Er zijn twee onafhankelijke onderzoeken gedaan naar de effecten aan (a) de consumentenkant en (b) de aanbodkant. In de Kamerbrief vatten we de belangrijkste bevindingen samen en noemen we de belangrijkste onderwerpen waarmee in het licht van de uitkomsten aan de slag wordt gegaan.
- Krachtenveld: het provisieverbod is breed gedragen ook onder adviseurs blijkt uit de evaluatie. Er is niettemin een kleine groep adviseurs die luidruchtig bezwaar blijft maken tegen het provisieverbod. De uitkomsten van de evaluatie geven geen aanleiding om het provisieverbod aan te passen. Wij verwachten dan ook vooral vanuit die kleine groep adviseurs een sterke reactie op de uitkomsten van de evaluatie.
- Een belangrijke uitkomst is dat er gekeken moet worden hoe consumenten geholpen kunnen worden bij het maken van een goede keuze met betrekking tot de dienstverlening. De informatie uit het dienstverleningsdocument blijft van belang, alleen is de vorm van een document mogelijk niet het meest effectief.

1. ?

Toelichting

- We stellen qua proces voor om op de dag dat we de brief naar de Kamer sturen een bijeenkomst te organiseren waarin de onderzoekers aan de belanghebbende partijen de belangrijkste bevindingen toelichten. Kort daarna willen we een eerste overleg met alle belanghebbende partijen organiseren waarin we bespreken welke vervolgstappen zij wenselijk en nodig achten. Daarna willen we een plan van aanpak maken en de Kamer nader informeren over de beleidsinhoudelijke vervolgstappen.
- In de brief staan de (flankerende) onderwerpen die volgen uit de evaluatie en onderwerpen waarover al eerder richting de Kamer is gesteld dat die in ieder geval worden opgepakt na afronding van de evaluatie. Dit is geen limitatieve lijst, want uit het overleg kunnen ook nog onderwerpen voortkomen. Het gaat om de volgende onderwerpen:
  - Faciliteren van vergelijking/passende keuzes door consumenten
Mogelijkheden hiertoe gaan we in overleg met belanghebbende partijen verder onderzoeken.
  - Postcontractuele zorgplicht. Uit de evaluatie blijkt dat er vragen leven rond de verantwoordelijkheid van adviseurs richting consumenten na het afsluiten van een product of dienst. De komende tijd gaan we in gesprek met adviseurs om in kaart te brengen tegen welke problemen zij aanlopen bij het invullen van hun rol en verantwoordelijkheid *nadat* een financieel product of dienst is afgesloten.
  - Kwaliteit van advies De evaluatie laat zien dat de kwaliteit van advies grosso modo is toegenomen. Wel verdient het onderscheid tussen advies bij een aanbieder en zelfstandig advies de aandacht.
  - Jaarlijkse controle van het kostprijsmodel Aanbieders moeten de advies- en distributiekosten zo objectief mogelijk vaststellen in het model. Actal beval aan dit niet jaarlijks verplicht te stellen.
  - Speelveld bij pensioenadvies: De AFM heeft geconstateerd dat onduidelijk is of de Wft van toepassing is op financiële dienstverlening aan werkgevers door een algemeen pensioenfonds (APF). We gaan dit onderzoeken.
  - Actieve provisie transparantie bij schadeverzekeringen: De evaluatie geeft geen directe aanleiding om het provisieverbod uit te breiden richting schadeverzekeringen. Wel lijkt het verstandig om te onderzoeken of transparantie over provisie bij schadeverzekeringen kan worden betracht, zoals onlangs door AFM en Verbond van Verzekeraars is geagendeerd.
  - Moderniseren van het recht op premie-incasso door het schrappen van het automatisme dat de adviseur de premie incasseert als daarover geen afspraken zijn gemaakt tussen verzekeraar en adviseur.

Ja, maar TK wel nadrukkeft eerst.

TER BESLISSING

Aan

de minister

gez. 15/1

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

notitie

Brief TK markt financieel advies

Aanleiding

Bij brief van 23 januari 2018 heeft u aan de TK geschreven nadere stappen te zetten op het terrein van de markt voor financieel advies. In de bijgevoegde brief kondigt u enkele vervolgstappen aan.

Datum

11 december 2018

Notitienummer

2018-0000218820

Beslispunt

U wordt verzocht akkoord te gaan met de verzending van bijgevoegde brief aan de TK en deze daartoe te ondertekenen.

Persoonsgegevens

Toelichting

In de brief gaat u in op enkele onderwerpen op het terrein van de markt voor financieel advies:

Kopie aan

Bijlagen

1

#	Onderwerp	Toelichting
1	Verduidelijking onderscheid tussen financieel adviseurs	De titel 'onafhankelijk adviseur' wordt beschermd. Hiermee wordt voor de klant duidelijker welke dienstverlening hij mag verwachten van een verkoopadviseur, zelfstandig adviseur en een onafhankelijk adviseur.
2	Invoeren actieve provisietransparantie bij schadeverzekeringen	U gaat samen met de AFM uitwerken hoe actieve provisietransparantie kan worden vormgegeven, zoals ook aangekondigd in uw Agenda voor de financiële sector, waarbij het klantbelang en het gelijk speelveld (tussen rechtstreekse verkoop aan klant en verkoop door tussenkomst van een adviseur) centraal staan.
3	Geautomatiseerd advies monitoren	U bent het met de AFM eens dat vakbekwaamheid een basisvereiste is voor advies en kondigt aan de wet (Wft) zo aan te passen, dat bij geautomatiseerd advies, ook als geen sprake is van persoonlijk contact, de vakbekwaamheid geborgd blijft.
4	Verlaging lasten bij berekening advies- en distributiekosten in het rechtstreekse kanaal	U gaat onderzoeken of de frequentie waarmee het kostprijsmodel (waarmee de advies- en distributiekosten worden berekend) moet worden gecontroleerd door een externe accountant (nu jaarlijks) kan worden verlaagd. Een dergelijke verlaging wordt geadviseerd door Actal. Een jaarlijkse toets zou dan blijven, alleen mag zij ook worden verricht door een interne accountant.
5	Faciliteren vergelijking en passende keuzes door consumenten	Vergroten van de effectiviteit dienstverleningsdocument door het verder ontwikkelen van het document met behulp van gedragsinzichten en het verkennen van de voor- en nadelen van het gebruik van <i>open data</i> .

In antwoord op de motie van de leden Paternotte (D66) en Leijten (SP) over het onderzoeken van de haalbaarheid van een marktbrede vergelijking bij onafhankelijke advisering over financiële producten wordt aangegeven dat we belang hechten aan het beter markeren van 'onafhankelijk advies' (in informatie ten behoeve van de consument). We vinden echter dat de huidige open norm die gesteld wordt aan 'onafhankelijk advies' (dat een toereikend aantal producten moet worden betrokken) niet nader hoeft te worden ingevuld, omdat deze het doel beter dient. Met een open norm is er flexibiliteit voor de AFM om in te spelen op verschillende markten en veranderende omstandigheden.

Tijdpad en afstemming

Vanwege gesprekken tussen het Verbond van Verzekeraars en Adfiz over actieve provisietransparantie bij schadeverzekeringen heeft de totstandkoming van de brief lang geduurd. Zij hebben ons verzocht de verzending van de brief aan te houden in afwachting van een door hen (en door o.a. de AFM en de Consumentenbond) gedragen oplossing voor actieve provisietransparantie bij schadeverzekeringen. Afgelopen weken is duidelijk geworden dat die gesprekken in een impasse zijn beland: beide partijen ondersteunen het idee van de actieve provisietransparantie, maar verschillen in hun kijk op de precieze uitwerking ervan. Omdat het Verbond en Adfiz niet op korte termijn met een door het veld gedragen oplossing kunnen komen, is er geen reden meer om langer te wachten met de verzending van de brief. Net als in de Agenda financiële sector geeft u aan voorstander te zijn van actieve provisietransparantie.

TER BESLISSING

Aan

de minister gez. 29/1

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

notitie

Vervolgbrief stand van zaken bancaire dienstverlening
BES-eilanden

Datum

27 januari 2020

Notitienummer

2019-0000213646

Persoonsgegevens

Aanleiding

Uw toezegging in de brief van 3 juni jl. om de Tweede Kamer eind 2019 te informeren over de staat van de bancaire dienstverlening in Caribisch Nederland (bijlage 2).

Verzoek

Wij verzoeken u de Kamerbrief (bijlage 1) te ondertekenen.

Van

Afdeling Institutioneel Beleid
en Integriteit

Kopie aan

IRF/BZK

Toelichting

- In de Kamerbrief geeft u aan dat de sector verbeteringen heeft doorgevoerd sinds een onderzoek van PwC uit 2018, er is nu een **breder aanbod van internetbankieren**.
- Op de BES zijn al lange tijd klachten over de toegang tot euro-rekeningen bijvoorbeeld van ondernemers die zakendoen met Europees Nederland. In vervolg op de beantwoording van eerdere Kamervragen kondigt u aan het Besluit Financiële markten BES aan te zullen passen, zodat het **Europees-Nederlandse banken wordt toegestaan om eurobetaalrekeningen aan te bieden op de BES**. U stemde eerder in met deze maatregel (zie bijlage 3), maar de Kamer is hierover nog niet geïnformeerd.
- U geeft aan met de **Europees-Nederlandse banken in gesprek te zijn om vast te stellen welke verdere hindernissen** er zijn om ondernemers en inwoners van de eilanden als rekeninghouders te accepteren en wat er moet gebeuren om deze weg te nemen. Ons eerste beeld is dat de hindernissen een combinatie zijn van een hoge risico-inschatting van de eilanden, drempels om de identiteit van de klant vast te kunnen stellen en de lage verwachte opbrengsten.
- Verder scherpt u regels voor consumentenkrediet aan. U meldt de Kamer dat u in september 2019 de maximale kredietvergoeding voor consumentenkredieten heeft verlaagd en dat u de definitie van maximale kredietvergoeding wijzigt zodat deze, net als in Europees Nederland, **koppelverkoop onmogelijk maakt**.
- De brief is afgestemd met toezichthouders AFM en DNB en met BZK en EZK. BZK informeert het Kabinet van de Koning voor verzending van de brief.
- U ontvangt komende week een separate notitie over mogelijke uitwerking van een zeteleis voor Caribisch Nederland.

Bijlagen

1. Concept Kamerbrief stand van zaken bancaire en betaal-diensten Caribisch Nederland
2. Kamerbrief 3 juni 2019 stand van zaken bancaire diensten BES en aanbieding samenvatting PwC-rapport
3. Notitie 171232a

TER BESLISSING

Aan
de minister

Directie Financiële
Markten

persoonsgegevens

notitie

consultatie Wijzigingsbesluit financiële markten 2021

Datum
23 juni 2020

Notitienummer
2020-0000120990

persoonsgegevens

Aanleiding

Het ontwerp van het Wijzigingsbesluit financiële markten 2021 (B21) is gereed voor openbare consultatie.

Bijlagen

1

Besispunt

U wordt verzocht in te stemmen met consultatie van bijgevoegd ontwerp van B21 gedurende zes weken via www.internetconsultatie.nl.

W. Hoofd

Toelichting

Inhoud

B21 is een verzamelbesluit dat onderdeel uitmaakt van een jaarlijkse wijzigingscyclus van wet- en regelgeving op het terrein van (toezicht op) de financiële markten. Het besluit bevat o.m. de volgende onderwerpen:

- o Er wordt voorzien in specifieke eisen t.a.v. volledig geautomatiseerd advies, zodat een advies dat volledig geautomatiseerd tot stand is gekomen aan dezelfde kwaliteitseisen voldoet als een advies gegeven door een natuurlijk persoon. Hiermee wordt uitwerking gegeven aan de oproep van de AFM, genoemd in haar wetgevingsbrieven van 2017 en 2018, om aandacht te besteden aan geautomatiseerd advies.
- o De frequentie van de verplichte accountantsverklaring op het kostprijsmodel (dat is ingevoerd samen met het provisieverbod), wordt verlaagd. Hiermee wordt opvolging gegeven aan een advies van het Adviescollege toetsing regeldruk uit 2017 om de nalevingskosten te verminderen. Voor de jaren waarin geen accountantscontrole plaatsvindt, worden alternatieve waarborgen geïntroduceerd.
- o De 'passieve' provisietransparantieplichting bij schadeverzekeringen wordt omgezet naar een actieve verplichting. Doel is om verzekeringsnemers voorafgaand aan het afsluiten van een schadeverzekering actief te informeren over een eventuele afsluit- en doorlopende provisie en de dienstverlening die daar tegenover staat. Hiermee wordt opvolging gegeven aan het voornemen tot meer transparantie over provisies en dienstverlening voor consumenten bij schadeverzekeringen, genoemd in de Kamerbrief van 2018 over de toekomst van de financiële sector.
- o Het wordt een financiële dienstverlener die adviseert over een complex product voorgeschreven om voorafgaand aan het advies aan te geven of zij afhankelijk of onafhankelijk adviseert. Hiermee wordt uiting gegeven aan de wenselijkheid van het wettelijk markeren van 'onafhankelijk advies', genoemd in de Kamerbrief van 2019 over ontwikkelingen op het terrein van financieel advies voor consumenten.

- De kennis- en ervaringstoets vervalt voor het geval waarin een consument een aanvullend hypothecair krediet van maximaal 25.000 euro wil afsluiten voor de financiering van energiebesparende voorzieningen in een woning bij dezelfde kredietaanbieder via het "execution only" kanaal. Hiermee wordt uitwerking gegeven aan het klimaatakkoord om de drempels voor het afsluiten van een hypothecair krediet voor energiebesparende maatregelen te verlagen.
- Het Besluit financiële markten BES wordt aangepast zodat Europees-Nederlandse banken eurorekeningen mogen aanbieden aan bewoners van Caribisch Nederland. Hiermee kunnen zij eenvoudiger deelnemen aan het Europees-Nederlandse betalingsverkeer. Nu is daar nog een aparte BES-vergunning voor vereist; deze eis komt te vervallen.
- De diploma-eis voor bestuurders van assuratiebemiddelaars in Caribisch Nederland vervalt. Het wordt passender geacht om de geschiktheid van een bestuurder te beoordelen op capaciteiten en ervaring, dan louter op basis van een diploma. Ook is de eis dubbelop met de vakbekwaamheidseis die geldt voor feitelijke leiders en personeelsleden van financieel dienstverleners.
- In het Besluit prudentiële regels Wft wordt voorzien in een verdere uitwerking van de gegevens die een groepsmaatschappij moet verstrekken bij de verplichte kennisgeving bij een voorgenomen wijziging binnen de groep.
- Het Besluit prudentiële regels wordt in lijn gebracht met de EBA-richtsnoeren inzake uitbesteding. Met deze wijziging geldt voor banken, betaalinstanties en elektronischgeldinstellingen geen uitzondering meer op de wanneer zij werkzaamheden uitbesteden aan een onderneming binnen dezelfde groep (intra-groep uitbesteding).

Proces

- Het ontwerpbesluit is voor zover relevant afgestemd met AFM en DNB. De wijziging betreft hypothecair krediet voor energiebesparende maatregelen is afgestemd met het ministerie van BZK.
- Parallel aan de consultatie wordt het ontwerpbesluit voor advies voorgelegd bij het Adviescollege toetsing regeldruk.
- Op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft) geldt een verplichte voorhangprocedure t.a.v. de regels met betrekking tot provisietransparantie. Het wetgevingstraject bestaat hiermee uit de volgende stappen: consultatie, behandeling in MR, voorhang bij beide Kamers, en advisering door de Raad van State.

TER BESLISSING

Aan
de minister

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

notitie

Actieve provisiëtransparantie

Datum
21 september 2020

Notitiënummer
2020-0000199187

Persoonsgegevens

Kopie aan

Aanleiding

In januari 2019 heeft u aangekondigd om de huidige passieve provisiëtransparantie bij schadeverzekeringen om te zetten in een actieve provisiëtransparantie, waarbij de tussenpersoon actief de consument moet informeren dat een deel van zijn verzekeringspremie naar de tussenpersoon gaat als vergoeding voor geleverde diensten. Het voorstel is omgezet naar een ontwerpbesluit dat is geconsulteerd. Daaruit bleek dat het Verbond van Verzekeraars, de Consumentenbond en de AFM het voorstel niet ver genoeg vinden gaan. Zij pleiten voor meer transparantie. De tussenpersonen vinden het juist te ver gaan.

Beslisapunten

Op basis van de consultatiereacties liggen o.i. twee opties voor het vervolg voor:

1. Voortzetten van het voorstel zoals was geconsulteerd en dus niet meegaan met de bezwaren van Verbond, AFM en Consumentenbond.
2. Het voorstel op het punt van meer transparantie aanpassen conform de reacties van het Verbond van Verzekeraars, AFM en deels ook de Consumentenbond (zie ook de tabel hieronder).

Het doel van het voorstel (consumenten bewust maken van het feit dat zij bij een tussenpersoon provisie betalen, waarvoor zij dienstverlening mogen verwachten) wordt o.i. al goed gediend met optie 1. Optie 2 heeft bovendien het risico in zich dat (kwetsbare) consumenten minder vaak voor tussenpersonen (en dus advies) kiezen, en voortaan rechtstreeks naar de verzekeraar gaan (waar ze geen advies krijgen). Daar staat tegenover dat die optie op weinig draagvlak kan rekenen bij genoemde, belangrijke stakeholders. We adviseren u daarom om voor optie 2 te kiezen. Gaat u daarmee akkoord?

Verbond en AFM willen verder dat de actieve provisiëtransparantie niet alleen voor de particuliere maar ook voor de zakelijke markt geldt. We adviseren u op dit punt niet mee te gaan, want zakelijke markt minder kwetsbaar. Voor de zakelijke markt blijft wel passieve provisiëtransparantie bestaan. Gaat u hiermee akkoord?

Ja.
Ja, maar wel
aanpassen dat
die optie boven de

Kern

- Het doel van de introductie van de actieve provisiëtransparantie op de schadeverzekeringsmarkt is het attenderen van de consument op de provisie en de daarbij behorende dienstverlening, zodat de consument ook gaat vragen naar de diensten die de financieel adviseur uit die provisiekosten verricht (zoals bijstaan bij schadeafhandeling).

Ik denk: 2 opties. 1) Nu wel doen, of 2) boven de markt laten hangen als optie. Waarom willen jullie het niet, anders dan dat deze groep 'minder kwetsbaar' is?

- Schadeverzekeringen hebben veelal een beperkte financiële impact en zijn vaak maandelijks opzegbaar. Er zijn, anders dan bij complexe producten¹ waar we een provisieverbod kennen, geen signalen dat provisie in de schadeverzekeringsmarkt een (negatieve) sturende werking heeft. Het doel is dan ook niet provisie als zodanig in deze markt aan te pakken.
- In het geconsulteerde voorstel stond dat de tussenpersoon in een vroeg stadium de provisie aan de klant transparant moet maken, zodat dit daadwerkelijk onderdeel wordt van het gesprek over dienstverlening door die tussenpersoon. In het beginstadium is echter onbekend wat het exacte provisiebedrag zal worden, gelet op dat dit onder meer afhangt van het te verzekeren object, type verzekering, dekking en persoonskenmerken. De tussenpersoon kan in dat stadium wel een gemiddeld provisiepercentage per productgroep geven. Het voorstel bepaalde daarom dat de tussenpersoon een gemiddeld percentage óf gemiddeld bedrag per productgroep kenbaar moet maken tezamen met de dienstverlening die daar tegenover staat, waarbij het voor zowel de zakelijke als de particuliere markt mogelijk blijft om het exacte nominale provisiebedrag bij de adviseur of bemiddelaar op te vragen.
- Verzekeraars, AFM en Consumentenbond hebben in de consultatie gemeld dat zij het voorstel niet ver genoeg vinden gaan; de tussenpersonen vinden het juist te ver gaan. AFM, Consumentenbond en Verbond zouden graag zien dat de tussenpersoon voor het afsluiten van de verzekering (als duidelijk wordt welk 'product' wordt gekocht) het exacte provisiebedrag aan de consument moet melden. Daarnaast pleiten Verbond en de AFM ervoor dat niet alleen consumenten hier actief over worden geïnformeerd, maar ook de zakelijke markt.
- T.a.v dat laatste punt: de verplichting geldt in het geconsulteerde voorstel alleen voor particuliere klanten gelet op de verschillen tussen de particuliere en zakelijke markt (o.a. op het gebied van kennis, mondigheid en type advies dat gegeven wordt). Zakelijk worden ook veelal pakketten afgesloten, waarbij wordt onderhandeld.
- Het voorstel van Verbond, AFM en de Consumentenbond t.a.v. het exacte provisiebedrag zorgt voor nog meer transparantie. Het draagt echter niet beter bij aan versterking van de dialoog over dienstverlening. Ook kleven er nadelen aan het voorstel. Hieronder maken we inzichtelijk welke voor- en nadelen gemoeid zijn met het vasthouden aan het oorspronkelijke voorstel en aan de variant dat we een stap verder gaan, conform de wens van Verbond, AFM en Consumentenbond.

optie 1 (voorstel zoals in consultatie geweest)	optie 2 (aanpassing in lijn met reactie Verbond, AFM en Consumentenbond)
<u>Gemiddelde provisie per productgroep</u>	<u>Exacte provisie per product</u>
De tussenpersoon informeert de <u>consument</u> voor het uitbrengen van het advies over het gemiddelde bedrag en percentage provisie per <u>productgroep in de dienstenwijzer</u> . NB: de adviseur is al verplicht om <u>op verzoek</u> voor het definitief afsluiten van de verzekering het exacte bedrag aan te geven (passieve transparantie).	De tussenpersoon moet voor het definitief afsluiten van de verzekering het exacte nominale provisiebedrag aan de cliënt verplicht meedelen.
<u>Voordeel:</u> - Sluit goed aan bij het doel (consument bewust maken dat hij betaalt voor	<u>Voordeel:</u> - Komt tegemoet aan de bezwaren van Verbond, AFM en Consumentenbond.

¹ Complexe producten zijn producten die vaak lastig te begrijpen zijn, potentieel een grote financiële impact hebben en een lange looptijd kennen. Hierbij gaat het bijv. om levensverzekeringen, pensioenen en hypotheken.

<p>dienstverlening en dus om die dienstverlening kan vragen).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt niet verdergaand in de markt ingegrepen dan nodig (legaliteit) en de markt wordt niet onnodig verstoord (met risico op verschuiving van afsluiten verzekering met advies, naar afsluiten zonder advies). 	<ul style="list-style-type: none"> - Er is een grotere mate van transparantie; de consument krijgt het exacte bedrag actief te zien. - Door de vorm van de mededeling (mondeling) wordt de consument er expliciet op gewezen.
<p>Nadeel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De consument weet niet welk bedrag hij in zijn geval precies aan provisie betaalt. Dit exacte bedrag kan nog significant afwijken van de gepresenteerde gemiddelden. - Het bedrag wordt actief opgenomen in de dienstenwijzer. De consument moet dat document wel lezen. Het is niet zeker dat dit gebeurt. 	<p>Nadeel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mededelen van het exacte provisiebedrag bij afsluiten licht dit kostenelement er uit en kan de consument afleiden van belangrijke(re) kenmerken van de verzekering, zoals dekking en uitkeringspercentage. - De verplichte mededeling en focus op kosten voor dienstverlening kunnen tot marktverstoring leiden. <u>Het risico is dat kwetsbare consumenten (die financieel advies nodig hebben) door expliciet wijzen op kosten van advies eerder kiezen voor het directe kanaal bij de verzekeraar (zonder advies van een tussenpersoon).</u> - Lastig handhaafbaar (ook volgens de AFM).

Toelichting

Op te lossen probleem

Een klant die een verzekering aanschaf via een tussenpersoon is zich er (mogelijk) niet van bewust dat in zijn verzekeringspremie een provisiebedrag verwerkt zit. Veelal is dit circa 20% van het premiebedrag. En, al zou de klant zich bewust daarvan zijn, dan wordt de hoogte van de provisie voor hem of haar momenteel pas transparant als hij of zijn er naar vraagt (passieve provisietransparantie). Dit is onwenselijk, omdat de consument dan wellicht ook niet naar de dienstverlening vraagt waar hij of zij wel voor betaalt.

Kenmerken schadeverzekeringsmarkt

Anders dan bij complexe producten waar in 2013 een provisieverbod is voor ingesteld, zijn er voor de schadeverzekeringsmarkt geen signalen op basis waarvan verondersteld kan worden dat de afsluit- en doorlopende provisie een perverse prikkel vormt voor de intermediair om te sturen naar het product met de hoogste provisie. Bovendien kent de schadeverzekeringsmarkt veelal producten die beter te begrijpen zijn, minder potentiële financiële impact hebben en meer flexibiliteit kennen wat betreft looptijd, opzegbaarheid (vaak maandelijks opzegbaar) en het wisselen van aanbieder.

Bezwaren huidig voorstel en draagvlak

In hun reacties stellen AFM, Consumentenbond en Verbond van Verzekeraars dat het voorstel onvoldoende actief is (consument moet nog steeds zelf actief vragen naar het concrete provisiebedrag inzake de afgesloten verzekering, wat in een online omgeving niet altijd mogelijk is), onvoldoende informatief (gemiddelden zijn te generiek) en onvoldoende voor de klein zakelijke markt (kleine ondernemers handelen vergelijkbaar als consumenten: moet je op zelfde manier beschermen, bovendien geldt de huidige passieve transparantie ook voor de zakelijke markt (m.u.v. groot zakelijk)).

Het is, vanuit het beoogde doel, o.i. vooral belangrijk dat klanten (1) begrijpen dat er provisie betaald wordt, (2) dat de kosten afhankelijk zijn van de situatie van de klant en (3) de intermediair een bepaalde dienstverlening verricht voor de provisie.

Daar staat tegenover het draagvlak voor doorgaan met het huidige voorstel beperkt is. De tussenpersonen vinden het te ver gaan, terwijl het Verbond van Verzekeraars, de AFM en de Consumentenbond het voorstel niet compleet vinden zonder de verplichting dat het exacte provisiebedrag moet worden gemeld. Het voorstel wint aan draagvlak door met de bezwaren van laatstgenoemde groep mee te gaan.

Proces

We adviseren u om de TK voor het AO Financiële Markten (28/10) te informeren over uw voornemen over de actieve provisiëtransparantie, via de brief over consumentenbeleid die nog aan u wordt voorgelegd.

TER BESLISSING

Aan

de minister

1 gc2.27110

notitie

Actieve provisietransparantie

**Directie Financiële
Markten**

Persoonsgegevens

Datum
19 oktober 2020

Notitienummer
2020-0000204059

Persoonsgegevens

Kopie aan

Aanleiding

Op 16 oktober jl. legden we u een aantal beslispunten voor over de vormgeving van de actieve provisietransparantie voor schadeverzekering, zie bijlage 1. U gaf akkoord op het toevoegen van een verplichting om ook het exacte nominale provisiebedrag per product kenbaar te maken. Ten aanzien van de vraag of een dergelijke verplichting voor alleen de particuliere markt of ook de zakelijke markt dient te gelden schetste u twee opties en stelde u een vraag. Met deze notitie komen we daarop terug.

Beslispunt

- U schetst twee opties ten aanzien van de uitbreiding van provisietransparantie naar de zakelijke markt: *(i) nu wel doen, of (ii) boven de markt laten hangen als optie*. Daarbij vraagt u: *waarom willen jullie het niet, anders dan dat de groep 'minder kwetsbaar' is?*
- Wij adviseren u om voor optie ii te kiezen. Om invulling te geven aan het 'boven de markt te laten hangen' stellen we voor om in het consultatieverslag en de Kamerbrief een evaluatie van het effect van de actieve provisietransparantie op de particuliere markt aan te kondigen, waarna er een keuze gemaakt wordt voor provisietransparantie op de zakelijk markt.
- Bent u hiermee akkoord?

W. Hoord

Kern

De redenen waarom we voorstellen provisietransparantie op dit moment nog niet te laten gelden voor de zakelijke markt (maar te wachten op de evaluatie) zijn de volgende:

- i. Het doel van de provisietransparantie is het bevorderen van het gesprek over de dienstverlening door de tussenpersoon, een onderwerp dat door zakelijke partijen veelal standaard met tussenpersonen wordt besproken.
- ii. Het risico op marktverstoring van actieve transparantie is groter bij de zakelijke markt:
  - a. Actieve provisietransparantie kan het onbedoelde neveneffect hebben dat juist de minder vermogende partijen (bijv. zzp'ers) niet bereid zijn om voor de dienstverlening van de adviseur te betalen en overstappen naar het directe kanaal. Dit risico is groter dan op de particuliere markt omdat de absolute bedragen in de zakelijke markt hoger zijn.
  - b. Het kan er voor zorgen dat kleine partijen minder goed bediend worden door de adviseurs. Adviseurs gebruiken de totale provisie-inkomsten van alle klanten om de klanten die schade hebben van aanvullende dienstverlening te voorzien. Het provisiestelsel werkt

deels o.b.v. solidariteit; voor de kleine klanten (of klanten die vaak schade hebben) kan de dienstverlening niet uit o.b.v. de betaalde provisie. Feitelijk wordt dat gesubsidieerd door de andere (middelgrote) zakelijke cliënten. Als volledige actieve transparantie ook voor de zakelijke markt wordt ingevoerd kunnen de (middelgrote) zakelijke cliënten vinden dat ze te veel betalen aan provisie en daar scherper over onderhandelen. De adviseur wordt daardoor naar verwachting gedwongen meer te kijken naar de kostendekkendheid per klant. Dit kan erin resulteren dat kleinere klanten, die minder provisie aanbrenge, minder dienstverlening krijgen of moeilijker een adviseur vinden.

- iii. Nederland heeft al waarborgen op de zakelijke markt die verder gaan dan de Europese regels. Anders dan in andere landen heeft de zakelijke markt in Nederland reeds de mogelijkheid om de adviseur naar het provisiebedrag te vragen. Deze passieve transparantie geldt op basis van Europese wetgeving alleen voor de consument.

Toelichting

- Er zijn geen problemen of misstanden gesignaleerd met provisie bij schadeverzekeringen. Dat geldt ook voor de zakelijke markt. Het doel van de actieve provisietransparantie is het bevorderen van het gesprek over de bijbehorende dienstverlening, een onderwerp dat door veel zakelijke partijen al standaard aangesneden wordt.
- Het Verbond en de AFM stellen dat er in de praktijk weinig onderscheid is tussen consumenten (particulieren) en kleine en middelgrote ondernemers die geen eigen expertise hebben op verzekeringsgebied. Zij pleiten ervoor dat ook deze groep in de precontractuele fase het exacte nominale bedrag van de provisie en de daar tegenoverstaande dienstverlening kenbaar wordt gemaakt. Gelet op dat de wet geen onderscheid maakt in zzp, klein- en middelgroot, zou je dan de verplichting voor de actieve provisietransparantie moeten uitbreiden naar vrijwel de hele zakelijke markt (m.u.v. grootzakelijk).
- De stelling dat een zzp'er wellicht meer vergelijkbaar is met een consument dan met een grote zakelijke onderneming klopt, maar is ons inziens op dit moment onvoldoende om het wetsvoorstel uit te breiden naar de zakelijke markt gelet ook op het potentiële marktversturende effect. Omdat de totale verzekeringspremie hoger is in de zakelijke markt, zijn ook de absolute provisiebedragen groter, waardoor er wellicht eerder motivatie bij de verzekerde is om op de provisie te bezuinigen door voor het directe kanaal te kiezen. Zzp'ers zouden hierdoor potentieel waardevolle dienstverlening mislopen. Bovendien kan de transparantie het neveneffect creëren dat de tussenpersonen afscheid gaan nemen van de kleinzakelijke markt. Uit interviews blijkt dat verschillende tussenpersonen aangeven zij eigenlijk nu te weinig verdienen op de kleine zakelijke cliënten, maar dat dit wordt gecompenseerd door de inkomsten van de grootzakelijke markt¹. Er is sprake van kruissubsidiering/ solidariteit.
- Daarnaast heeft Nederland al waarborgen voor het zakelijke segment. Mocht de zakelijke klant willen weten wat het exacte provisiebedrag is, dan kan hij dit op basis van de huidige passieve provisietransparantie reeds opvragen. Daarbij is de Nederlandse wetgeving al strenger dan de Europese wetgeving, die alleen passieve transparantie eist voor de consument.
- Enkele dagen geleden hebben middels een interview de Kamerleden Van der Linde (VVD) (met een slag om de arm) en Slootweg (CDA) recent² aangegeven zich te kunnen vinden in het geconsulteerde voorstel voor provisietransparantie, dat geen actieve transparantie voor de zakelijke markt bevatte.

¹ Zie p 50. Scriptie 'beloningstransparantie in de co-assurantiemarkt' (bijlage 2)

² Zie vakblad AMweb: <https://www.amweb.nl/branche/nieuws/2020/10/cda-kamerlid-evert-jan-slootweg-over-onverzekerbaarheid-een-hele-branche-buitenspel-zetten-is-niet-goed-101125657> en <https://www.amweb.nl/schade/nieuws/2018/11/roald-van-der-linde-vvd-aanbieders-moeten-blijven-zorgen-dat-de-markt-bediend-wordt-101113980>

TER BESLISSING

Aan
de minister

**Directie Financiële
Markten**

Persoonsgegevens

notitie

Brief toezeggingen AO Financiële Markten

Datum
3 februari 2021

Notitienummer
2021-0000023866

Persoonsgegevens

Aanleiding

Tijdens het algemeen overleg Financiële Markten op 19 november heeft u enkele toezeggingen gedaan aan de Vaste Kamercommissie Financiën betreffende het onderwerp 'actieve provisiëtransparantie bij schadeverzekeringen'.

Kopie aan

Beslispunt

U schrijft in bijgaande concept-Kamerbrief dat de aan de Kamer toegezegde gesprekken met AFM en de Consumentenbond niet tot een wijziging van uw voornemen hebben geleid, en dat u het dus met beide organisaties eens blijft dat de actieve provisiëtransparantie in concrete bedragen moet worden gedaan. U meldt dat u wel een evaluatiebepaling toevoegt aan het voorstel (zodat het voorstel 3 jaar na inwerkingtreding wordt geëvalueerd) en dat u de AFM heeft gevraagd om met de tussenpersonen in gesprek te gaan over de praktische uitvoering van de maatregel. Gelet op de eerdere kritische vragen uit de Kamer is er contact met uw PA over deze brief, daar zullen we met verzending op wachten.

Bijlage

1

U wordt verzocht om, bij akkoord, bijgaande brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.

Kern

- Tijdens het AO waren CDA, VVD en D66 kritisch over uw aankondiging om, n.a.v. de consultatie, het voorstel voor actieve provisiëtransparantie voor schadeverzekeringen aan te passen van transparantie over *gemiddelde* provisiëbedragen naar transparantie over *concrete* bedragen. U heeft toegezegd opnieuw te spreken met de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Consumentenbond, en de Kamer te informeren over de dilemma's en afwegingen bij dit voorstel.
- Voor de bepalingen ten aanzien van actieve provisiëtransparantie geldt geen voorhangverplichting. Het wijzigingsbesluit waarin de bepaling was opgenomen gaat, vanwege een andere daarin opgenomen wijziging, wel voor voorhang naar de Kamer. De Kamer ging er daarom vanuit dat zij ook het voorstel voor actieve provisiëtransparantie nog zou zien. De bepalingen met betrekking tot provisie zijn doorgeschoven naar een volgend wijzigingsbesluit waarvoor geen voorhang geldt. Ter vervanging informeert u de Kamer met deze brief over de afwegingen en vervolgstappen.
- In de brief wordt ingegaan op de achtergrond, de huidige regels en de voorgestelde vormgeving. Expliciet wordt ingegaan op de overwegingen hierbij.
- Het doel van actieve provisiëtransparantie voor schadeverzekeringen is om, met het actief transparant maken van de provisie voor de tussenpersoon en de dienstverlening die de consument daarvoor ontvangt, de consument te stimuleren ook naar die dienstverlening te vragen.

- De dilemma's en overwegingen bij de vormgeving zijn te onderscheiden in drie onderwerpen:
  1. *Werken met gemiddelden in percentages en/of bedragen of kiezen voor concrete nominale bedragen.* U geeft in de brief (evenals AFM en Consumentenbond) uw voorkeur aan voor nominale bedragen omdat u meerwaarde ziet in de informatie over wat provisie voor de betreffende consument daadwerkelijk betekent en niet voor de gemiddelde consument.
  2. *De optimale hoeveelheid informatie die een consument tot zich kan nemen.* U geeft aan dat informatie over de provisie essentieel is om het gesprek over de dienstverlening goed te kunnen voeren en daarmee voor de keuze van de consument voor een distributiekanaal en product.
  3. *Het niet verstoren van het gelijke speelveld tussen de distributiekkanalen.* U geeft aan dat ongeacht de aanbieder, directe aanbieder of een tussenpersoon, de consument zowel over de provisie als over de dienstverlening dient te worden geïnformeerd.

Toelichting

Proces en algemeen overleg

- In het AO Financiële markten waren vooral de leden Slootweg (CDA), Van der Linde (VVD) en Sneller (D66) kritisch over de voorgestelde vormgeving van actieve provisie transparantie. U heeft toegezegd om nogmaals met in ieder geval de AFM en Consumentenbond over dit onderwerp te spreken en te bezien of dit tot wijziging van het voorstel leidt. Daarnaast heeft u toegezegd om de Kamer nader mee te nemen in de dilemma's en overwegingen die spelen bij dit onderwerp en de afwegingen die u daarbij heeft gemaakt.
- In januari 2019 kondigde u aan om de huidige passieve provisie transparantie bij schadeverzekeringen (de tussenpersoon meldt de provisie alleen als de consument daar naar vraagt) om te zetten in een actieve provisie transparantie (de tussenpersoon moet actief de consument informeren dat een deel van zijn verzekeringspremie naar de tussenpersoon gaat als vergoeding voor geleverde diensten).
- In de consultatie bleek dat het Verbond van Verzekeraars, de Consumentenbond en de AFM het toenmalige voorstel niet ver genoeg vonden gaan. De tussenpersonen vonden het juist te ver gaan.
- Bij brief van 27 oktober 2020 informeerde u de TK dat de consultatiereacties aanleiding gaven om het geconsulteerde voorstel aan te passen. In het geconsulteerde voorstel mocht de tussenpersoon de provisie weergeven in gemiddelden en per productgroep. N.a.v. de kritische consultatiereacties van de Consumentenbond en de AFM veranderde u het voorstel zodanig dat de verplichting ziet op het actief door de tussenpersoon noemen van de exacte provisiebedragen per product. Het doel was om de consument zo concreet mogelijk te informeren. De Kamerleden vroegen in het AO of dit daadwerkelijk in het belang van de consument is. Ook vroegen zij of de maatregel niet voor een (te) grote administratieve last voor tussenpersonen zou zorgen en/of verstrend zou zijn voor het gelijke speelveld tussen tussenpersonen en verzekeraars. We hebben na het AO opnieuw met de AFM en Consumentenbond gesproken. Dit gaf geen aanleiding om het voorstel inhoudelijk te wijzigen. In deze gesprekken werd aangegeven dat er geen redenen zijn in het belang van de klant om hem niet actief te informeren over de provisie. Het actief noemen van de provisie moet duidelijk maken welke dienstverlening de consument mag verwachten. Door het bedrag op te nemen zal de consument volgens AFM en Consumentenbond eerder deze dienstverlening claimen omdat inzichtelijk wordt dat hij/zij er ook voor betaalt.

Inhoud brief

- In de brief wordt ingegaan op de achtergrond en het doel van provisie transparantie. Ook worden de dilemma's geschetst. Bij de vormgeving van provisie transparantie speelt het inzicht voor de consument een rol. Tegelijkertijd moet het voorstel het speelveld tussen verzekeraars en tussenpersonen niet onnodig verstoren. De tussenpersonen geven aan dat het voorstel een te grote administratieve last is voor tussenpersonen, niet

uitvoerbaar is en het speelveld tussen tussenpersonen en verzekeraars wordt verstoord.

- De dilemma's bij de vormgeving zijn hoofdzakelijk te onderscheiden in drie onderwerpen:
  1. *Werken met gemiddelden in percentages en/of bedragen of kiezen voor concrete nominale bedragen.* AFM en Consumentenbond pleiten expliciet voor concrete nominale bedragen, omdat dit de consument meer zegt dan gemiddelden. U geeft in de brief uw voorkeur aan voor concrete nominale bedragen omdat u meerwaarde ziet in informatie over wat provisie voor de betreffende consument betekent en niet voor een gemiddelde consument.
  2. *De optimale hoeveelheid informatie die een consument tot zich kan nemen.* Wanneer meer informatie over provisies wordt verstrekt kan de balans met andere informatie over het schadeverzekeringsproduct (oa. dekking, looptijd, uitkering) zoekraken. Uit de gedragswetenschap is bekend dat een consument maar een beperkte hoeveelheid informatie tot zich neemt en een evenwicht moet worden gevonden in de hoeveelheid te verstrekken informatie. U geeft aan dat informatie over de provisie essentieel is om het gesprek over de dienstverlening goed te kunnen voeren en daarmee voor de keuze van de consument voor een distributiekanaal en aanschaf van het product. De extra informatie over de provisie is dan ook gewenst, vanuit het beoogde doel, zodat klanten (1) begrijpen dat er provisie betaald wordt, (2) dat de kosten afhankelijk zijn van de situatie van de klant en (3) de tussenpersoon een bepaalde dienstverlening verricht voor de provisie.
  3. *Het niet verstoren van het gelijke speelveld tussen de distributiekanaalen.* De zorg t.a.v. het voorstel is op dit punt tweeledig. Enerzijds dat de verplichting alleen voor tussenpersonen geldt en de directe aanbieder niet transparant hoeft te zijn over kosten. En anderzijds dat de vrees is dat consumenten vaker na het inwinnen van advies via het directe kanaal een verzekering zullen afsluiten om niet de provisiekosten te betalen en daardoor dus ook geen recht hebben op de dienstverlening bij schade. U schrijft in uw brief dat in het voorstel voor zowel de tussenpersoon als de directe aanbieder een verplichting is opgenomen om de kenmerken van diens dienstverlening duidelijk te maken, zodat het voor een klant mogelijk wordt om zich een beeld te vormen van hetgeen hij of zij aan premie betaalt en welke dienstverlening daartegenover staat. Dit maakt vergelijken mogelijk. Het is aan de tussenpersoon om de meerwaarde van zijn dienstverlening, ook na afsluiting van de verzekering, bij de consument over het voetlicht te krijgen. De tussenpersoon kan kiezen tussen een mondelinge of schriftelijke mededeling, waarmee de extra administratieve lasten beperkt blijven.
- De tussenpersonen hebben aandacht gevraagd voor de uitvoerbaarheid van het verstrekken van een concreet bedrag. Wij denken dat het daarmee meevalt. Op dit moment moeten tussenpersonen o.g.v. de passieve transparantieverplichting immers ook al het concrete provisiebedrag inzichtelijk kunnen maken. Dat bedrag moeten ze dus al scherp hebben.
- Om tegemoet te komen aan de zorgen van Kamerleden schrijft u in de brief dat het voorstel wordt aangevuld met een evaluatiebepaling, om deze maatregel drie jaar na inwerkingtreding te evalueren en te heroverwegen of er aanleiding is de bepalingen aan te passen en/of uit te breiden naar de zakelijk markt.

TER BESLISSING

Aan

de minister

1 gez.

notitie

Herziene Kamerbrief toezegging AO Financiële Markten

**Directie Financiële
Markten**

persoonsgegevens

Datum

22 maart 2021

Notitienummer

2021-0000059159

persoonsgegevens

Kopie aan

Bijlage

2

Aanleiding

U heeft recent een Kamerbrief voor actieve provisiëtransparantie goedgekeurd. Wij willen nog graag één technische wijziging in de brief maken alvorens deze verzonden wordt. Nu staat in de brief dat actieve provisiëtransparantie in het Wijzigingsbesluit Financieel Markten 2022 (B22) komt, maar door een wijziging in de tijdslijnen van het Wijzigingsbesluit Financieel Markten 2021 (B21), kan het toch in het eerdere besluit mee, wat voor een kleine versnelling van de invoering zorgt. In de bijlage treft u de gewijzigde brief.

Beslispunt

Indien u kunt instemmen met de aangepaste Kamerbrief wordt u verzocht deze te ondertekenen.

Kern:

- De tijdslijnen voor B21 zijn door de demissionaire status van het kabinet gewijzigd. Door deze wijziging is het alsnog mogelijk om actieve provisiëtransparantie op te nemen in B21.
- Actieve provisiëtransparantie is een belangrijk punt voor de financiële adviseurs en verzekeraars. Hoe eerder er duidelijkheid op dit punt voor de markt komt, hoe beter dat is.
- In de bijlage treft u de zowel de aangepaste brieven met track changes als de 'schone' versie aan (ter tekening).
- De volgende passage wordt geschrapt: *Om te voorkomen dat dit onderwerp tot vertraging voor het hele Wijzigingsbesluit zou leiden, is het onderwerp actieve provisiëtransparantie bij schadeverzekeringen opgenomen in het volgende wijzigingsbesluit, namelijk het Wijzigingsbesluit Financiële Markten 2022. Dit conceptvoorstel zal in de loop van dit jaar openbaar worden gemaakt. Naar verwachting zullen in het Wijzigingsbesluit Financiële Markten 2022 geen bepalingen zijn opgenomen waarvoor een voorhangverplichting geldt. Om toch gevolg te geven aan mijn toezegging informeer ik u met deze brief nader over dit onderwerp en de gemaakte afwegingen.*
- In plaats daarvan komt de volgende passage: *Met deze brief informeer ik u nader over dit onderwerp en de gemaakte afwegingen.*

TER BESLISSING - T.B.V. MR D.D. 5 NOVEMBER 2021

Aan
de minister

1gez.

nota

Wijzigingsbesluit financiële markten 2021 - aanbieden MR

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

Aanleiding

- Het *Wijzigingsbesluit financiële markten 2021* (B21) is vorig jaar zomer openbaar geconsulteerd.
- In de onderdelen in B21 t.a.v. actieve provisietransparantie zijn na consultatie enkele aanpassingen aangebracht en hierover zijn gesprekken gevoerd met de AFM en de Consumentenbond. Deze onderdelen zijn gereed waardoor B21 het verdere wetgevingstraject kan doorlopen.
- Voordat het besluit voor advies aanhangig kan worden gemaakt bij de Raad van State, moet het op grond van artikel 4:25 van de Wet op het financieel toezicht gedurende vier weken worden voorgehangen bij beide Kamers van de Staten-Generaal.
- Op 19 oktober jl. heeft ambtelijk voorportaal CFEZIL zonder discussie ingestemd met het ontwerp en besloten dat het als zogenaamd glad stuk door kan naar de MR.

Beslispunt

- Stemt u in met het aangepaste ontwerpbesluit? Dan wordt u verzocht het MR-formulier (bijlage 1) te ondertekenen.
Met bijgevoegd MR-formulier wordt de ministerraad machtiging gevraagd om:
  - 1) het ontwerp bij het parlement voor te hangen en
  - 2) het ontwerp na afloop van de voorhangprocedure voor advies aan te bieden aan de Raad van State (als geen ingrijpende wijzigingen worden doorgevoerd).

Toelichting

Consultatiereacties

- Er zijn 22 consultatiereacties ontvangen. Het merendeel (18) gaat in op de plicht tot actieve provisietransparantie bij schadeverzekeringen. Andere onderwerpen in het geconsulteerde voorontwerp waar (meer) aandacht voor was, zijn het schrappen van de kennis- en ervaringstoets bij het afsluiten van bepaalde aanvullende hypothecaire kredieten (8), het voorzien in specifieke eisen ten aanzien van volledig geautomatiseerd advies (7), en de plicht voor een financiële dienstverlener die over een complex product adviseert om aan te geven of hij onafhankelijk adviseert (4).
- Aangepaste onderdelen t.a.v. actieve provisietransparantie:

Datum

25 oktober 2021

Notanummer

2021-0000214744

Bijlagen

1. MR-aanbiedingsformulier
2. Wijzigingsbesluit FM 2021
3. Consultatieverslag
4. Voorhangbrief TK
5. Voorhangbrief EK
6. NO Kamerbrief actieve provisietransparantie

- In de geconsulteerde onderdelen t.a.v. actieve provisietransparantie wordt uitgegaan van gemiddelde bedragen per productgroep. Naar aanleiding van de consultatiereacties is dit aangepast naar exacte nominale bedragen. U heeft tijdens het AO financiële markten op 19 november 2020 toegezegd om nog een keer te spreken met de Consumentenbond en AFM, en om de Kamer daarover te informeren.
- De gesprekken met de Consumentenbond en de AFM hebben niet tot wijzigingen geleid. Actieve provisietransparantie wordt in exacte nominale bedragen gedaan.
- De Kamer is hier nader over geïnformeerd met een Kamerbrief (zie bijlage 6). De Kamerbrief is besproken tijdens het commissiedebat financiële markten voor de zomer. In dit debat is toegezegd dat de AFM met tussenpersonen in gesprek zal gaan over de praktische uitvoering van de maatregel. Deze gesprekken is AFM momenteel aan het voeren. Er zijn geen signalen dat de onderdelen die zien op actieve provisietransparantie onuitvoerbaar zijn.
- Aan B21 is een evaluatiebepaling toegevoegd, zodat de onderdelen die zien op actieve provisietransparantie drie jaar na inwerkingtreding worden geëvalueerd.
- Het onderdeel dat ziet op het schrappen van de kennis- en ervaringstoets is uit B21 gehaald en opgenomen in een apart besluit, dat reeds in werking is getreden.
- De consultatiereacties hebben voor het overige tot enkele verduidelijkingen of andere verbeteringen in het besluit zelf en de toelichting daarop geleid. Het betreft daarbij geen reacties die gevoelig of kritisch waren, of opriepen tot het volgen van een andere lijn.

Proces

- Het verslag van de openbare consultatie (bijlage 3) en de aanbiedingsbrieven aan de Kamers (bijlagen 4 en 5) worden ter kennisname meegezonden aan de ministerraad.
- De aanbiedingsbrieven aan de Kamers worden ter tekening aan u voorgelegd, nadat de ministerraad heeft ingestemd.
- Het verdere wetgevingstraject bestaat uit voorhang bij beide Kamers en advisering door de Raad van State.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.